

mokratov, v Bosni se pa demokrati počutijo močnejše in nočejo prepuščati radikalom varnih mest na skupni listi. Kako »vroče« je nekaterim kandidatom, se vidi iz primera, da prireja neki radikalni kandidat pred shodi zadušnice za svojim očetom, ki je bil v onih krajih zelo priljubljen, in misli, da bo kot sin znanega očeta pri volitvah še najboljšo odrezal.

Tudi v Hrvatskem bloku so se prepirali radi kandidatov in sedaj bo ponekod vsak del bloka nastopil posebej, drugod bo pa zopet Radić vse za seboj potegnil.

Beograd je sedanji volilni zakon nalašč tako prikril, da bi velike stranke lahko kandidirale tudi po pokrajinah, kjer v resnici ne obstajajo, a da bi s štetjem glasov iz Srbije še pobirale mandate ter manjšinam požirale ostanke. Iz Beograda je bilo javljenih že precej kandidatov za »prečanski« svet — za Hrvatsko in Slovenijo. Sedaj se pa zopet umikajo, ker vidijo, da so se samo na protivladni strani velike stranke obdržale ter še znatno okrepile in razširile, dočim radikali in demokrati razpadajo ter ima srbski del vedno več novih strank in stranci. Pristaši srbskih strank, pa najsi bodo to radikali, demokrati ali pa zemljoradniki, niso več zadovoljni s politiko vodstva ter zahtevajo nove ljudi.

Zemljoradniki so razcepljeni: na papirju imajo oni, ki se ogrevajo za velesrbsko nadvlado, sicer več pristašev, med narodom pa gotovo ne bodo imeli pričakovanih uspehov, ker se tudi po Srbiji vedno bolj širi in krepi zahteva po spremembi ustave. Pašić je dal v proglašu radikalne stranke naglasiti neomajeno in neovrgljivo stališče vidovdanske ustave in kako naj se sedaj in v bodoče za to stališče bori, ko je nasprotnikov vedno več in ko ima v lastnem taboru toliko sporov glede kandidatov in drugih osebnosti!

Podal se je na pot v južno Srbijo, da zopet pomiri svoje ljudi. Vozil se je s posebnim vlakom, za patroljo je naprej dal poslati še posebno lokomotivo, da so radi tega imeli drugi vlaki na progi Beograd—Skoplje po poldrugo uro zamude, iz sestanka ali shoda v Skoplju se je pa Pašić vendar vrnil tako nezadovoljen, da se je vlegel, ter bo nekaj časa bolan.

Pašićev neuspeh v Skoplju je očitno posledica Protičevega nastopa, razdor in razpad radikalov in demokratov ter kandidatski prepripi ar izhajajo iz gostobesedne, a nepoštenne politike teh dveh strank, katero ljudstvo vedno bolj spoznava ter obsoja.

Iz poglavja o narodnem gospodarstvu.

Iz zagrebskega sejma z živim blagom.

Dne 1. t. m. se je vršil v Zagrebu veliki živinski sejm, ki je dal za nekaj tednov naprej smernice glede cen goveji živini in svinjam. Sejm je bil radi suhega vremena zelo dobro obiskan, je bilo dovolj živine na tržišču, pa tudi dokaj kupcev je prišlo od vseh strani. Vsi so bili mnenja, da se bodo živinske cene znatno dvignile, ker je preklicana zabrana živinskega izvoza. Na zagrebskem sejmu dne 1. t. m. se je pokupilo zelo veliko živine za izvoz, a cene so ostale kljub temu na prejšnjem stališču. Dokler je bil prepovedan izvoz svinj, so pripeljali svinjski trgovci iz Srema svoje blago v Zagreb, a so pri tem vedno riskirali zelo mnogo. Bili so takorekoč prisiljeni, da prodajo blago v Zagrebu, ker je bilo nemogoče svinje zopet prepeljati iz

divjimi očmi. Vsi so bili precej enako oblečeni, rdeče turbane so imeli ovite krog glave in tilnika in ta škrlatni okvir je še povečeval divjost njihovih plamenečih pogledov. Čevlje iz rumene, neustrojene kože so nosili in bele, rjavo prižaste burnuse iz ovčje volne s kapuco čez glavo, ki jim je dajala senco. Vsi so imeli puške, nekateri še tudi sulice, in eden je nosil na hrbtu star, obtočlen vojaški rog, ki je že zdavnaj izgubil svojo svetlo medenasto barvo. Polovica jih je bilo črncev, visokozrastli, mišičasti moške so bili, njihova telesa so izgledala kakor ulita iz bronze. Drugi so bili Bagara-Arabci, rjaví, od solnca ožgani, vitki in koščeni, malih, bodečih oči in tenkih, ozkih ustnic, ki so pričale o brezsrčnem, neusmiljenem značaju. Njihov poveljnik je tudi bil Bagara-Arabec, mož visoke postave s črno brado, ki mu je segala na prsi, in trdih, hladnih oči, ki so se bleščale kakor steklo iz črnih, gostih obrvi.

In te trdosrčne oči so prav sedaj počivale na ujetnikih in poveljnikov obraz je bil resnoba in globoko zamišljen. Gospoda Sturta so privlekli po griču, klobuk je nekje izgubil, njegov obraz je bil še ves razvnet in razburjen in njegove hlače so bile krvave in so se oprijemale nog. Dva sudanca sta bila še živa, njuna črna lica so bila vsa okrvavela in njuna obleka je bila raztrgana. Tiho in nepremično sta stala v pozoru ob strani nesrečnih ujetnikov.

Poveljnik jih je nekaj minut molče opazoval in si gladil črno brado, njegove ponosne, trde oči so presunljivo merile in ocenjevale obraz za obrazom v gručah ubogih ujetnikov.

Nato je zapovedovalno in rezko nekaj povedal v arabskem jeziku in dragoman Mansur je stopil predenj z globoko sklonjenim hrbtom in s proseče razprostrtimi rokami.

Za izletnike je bila Mansurjeva dolga suha postava v ohlapnih turških hlačah in ozkem angleškem suknjiču prikazen, ki jih je neprestano silila na smeh. Toda v njihovem novem, nesrečnem položaju, pod vročim solncem puste puščave in sredi razpaljenih der-

Zagreba na kako drugo tržišče. Kupci so pustili sremske prekupe dolgo čakati in ti so bili prisiljeni, da so znatno popustili glede cen. Ravno kar omenjeno dejstvo je sremske svinjerejce tako oplašilo, da se še niti danes ne upajo s svojim blagom na zagrebski trg. Baš radi tega, ker tudi na zadnji sejm dne 1. t. m. ni bilo Sremčanov s svojim blagom, so poskočile domače hrvatske svinje v ceni pri 1 kg žive teže za 10 K in še višje.

V zadnjem času se je znatno zopet dvignil zagrebski konjski sejm. Konje za lahke tovore kupujejo po naj več italijanski ter slovenski konjski trgovci. Povpraševanje po bolj lahkih konjih je bilo zelo veliko na zadnjem sejmu, radi tega pa so tudi poskočile cene na kvišku za 20%. Za par konjev za lažje tovore se je plačalo po 60.000 K, za par za srednje težke tovore 70—80 tisoč K in za par konj za težke tovore fe je plačevalo po 120.000 K.

Najbolj živahen pa je bil zadnji zagrebski sejm glede trgovine z govejo živino. Prišlo je od vseh strani kupcev, ki so kupovali blago za izvoz. Kupovali pa ti izvozniki niso samo volov, ampak tudi krave in sploh vse, kar je bilo glede cene količjak prikladno, da se izvozi. Treba tudi omeniti, da se pojavlja v zadnjem času na zagrebskem živinskem trgu celo francoski kupci, ki pokupijo zelo veliko vsakovrstne goveje živine. V Zagrebu je posebno povpraševanje po boljših kravah, ki se plačujejo po 12—14 tisoč kron komad. V glavnem so se pa plačevale sledeče cene: Voli I. razreda 43.45—46 K, najboljša vrsta za izvoz po 50 K žive teže (predzadnjič samo po 40—50 K). Voli II. po 34—36 K, III. 30—32 K, krave I. raz. 37 K žive teže, krave II. 28—32 K, krave III. 22—24 K, krave za klobase po 16—18 K. Bosanske vole so plačevali po 23, 26, 30, 33 do 37 kron 1 kg žive teže.

Zelo veliko so pripeljali na zadnji zagrebski sejm teleta. Teleta so plačevali po 50—55 K 1 kg žive teže. — Prvovrstna teleta so se kupovala celo po 63 K. Ker pa je bilo preveč telečjega blaga na sejmu, so popoldne padle cene na 44—45—48 K.

Radi zopet dovoljenega izvoza pa so najbolj nestalne svinjske cene. Najbolj rastejo cene pitanim srem skim svinjam, ki stanejo danes 104—112 K 1 kg žive teže, hrvatske pitane svinje so po 103 K (pred kratkem so bile še po 90 K), svinje slabše vrste so po 90—96 K (pred kratkim še po 80—85 K), mesnate svinje pa po 88—90 K. Zadnji čas se prodaja prav vsa svinjska roba, ki se pripelje na zagrebski trg.

Nekaj iz žitnega trga.

Vedno krožijo po žitnem trgu vesti, da bo vlada znatno znižala izvozno carino na razne žitne vrste in predvsem na koruzo. Radi teh vesti vlada na žitnem trgu nekaka nestalnost in se ne prodaja in ne kupi večjih žitnih količin. Carinarne še nič ne vedo o kakem zvišanju carine na žita in zaračunavajo carino po starem.

Cene pšenice so zadnji čas nekoliko popustile in se prodaja pšenica iz Bačke 76—77 kg težka po 478.50 do 475 in celo 470 din. Promet s pšenico je zelo živahen, ker se prodaja vedno več moke.

Cene koruzi se gibljejo med 250—255 din. Ječmen za pivo stane 337.50—362.50 din., oni za krmljenje je za 12.50—25 din. cenejši. Rži je zelo malo na trgu, se tudi ne kupuje in stane 350—375 din. Bosanski oves je po 300—305 din., slavonski in dobro preračunan pa po 307.50—315 din.

Nadalje je tudi zelo živahna trgovina s šekastim

viških obrazov se jim je zdelo, da daje Mansurjevo obnašanje vsemu prizoru naravnost blazen značaj. Dragoman je ponavljal svoj »Selam alek! Selam alek!« in se priklanjal kakor možiček iz gumija in ko se je poveljnik zadržal nad njim v par osornih kratkih besedah, je padel na obraz, drgnil čelo ob pesek in stezal po tleh svoje dolge roke.

«Kaj pomeni to, Cochrane?» je vprašal Belmont. «Čemu ta smešna gledališka predstava?»

«Če prav razumem», je odgovoril Cochrane. «se mi zdi, da je pri kraju z nami.»

«Ampak to je nezmislno!» je vpil Fardet razdraženo. «To je nezmislno —! Zakaj bi me naj ti ljudje ubili, — mene, Francoza, ki jim nikdar nisem nič hudega storil, — ki sem bil kot Francoz vedno velik prijatelj Arabcev —! O da bi znal arabski —! He, dragoman Mansur —!»

Razburjene kretnje Fardetove so zbudile pozornost poveljnikov. Ozrl se je vanj s svojimi zlovoljnimi, bodečimi očmi. Kratki in rezko je izpraševal Mansurja, ki mu je ponižno in trepetaje odgovarjal, sloneč na kolenih pred njim.

«Povejte mu, dragoman, da sem Francoz! Povejte mu, da sem prijatelj mahdijev! Povejte mu, da moji rojaki nikdar niso imeli nobenih sporov z mahdijem, da so njegovi sovražniki tudi naši sovražniki!»

«Poveljnik je vprašal, kake vere ste», je odgovoril Mansur. «Mahdi ne potrebuje prijateljstva od takih ljudi, ki so neverniki in sovražniki Mohamedovi.»

«Povejte mu, da pri nas na Francoskem vsako vero enako spoštujemo.»

«Poveljnik pravi, da more le bogokleten pes in sin bogokletnega psa reči, da so vse vere enako dobre. — Če ste prijatelj mahdijev, pravi, morate priseči na koran, na sveto knjigo Mohamedovo, in na mestu sprejeti njegovo vero. Če to storite, vam obljublja, da vas pošlje živega v Kartum.»

«In če ne —?»

* Arabski, pomeni: »Mir s teboj!«

fižolom, ki se plačuje po 387.50—400 din. od postaje, beli fižol je po 375—400 din.

Moka se kupuje največ za izvoz in radi tega tudi rastejo cene moki. Začetkom minulega tedna je bila moka nularica po 7.50—7.62, a ker je pšenica nato nekoliko nazadovala v cenah, je tudi moka nularica proti koncu tedna padla na 7.25—7.50 din. Otrobi z vrečami vred so po 187.50—200 din.

Naša zborovanja.

Okraj Soštanj.

Na praznik, dne 2. februarja sta se vršila dva dobro uspela shoda v Smartnem pri Velenju in v St. Ilju pri Velenju. Na obeh shodih je govoril poslanec Vlač. Pušenjak, ki je razpravljal o vzrokih razpusta narodne skupščine, o delovanju iste in o programu Slovenske ljudske stranke. Zborovalci so z navdušenjem odobraval izvajanja govornika in sklenili, da bodo nemorno delovali za zmago pri volitvah.

14. februarja

se vrši shod v Zavodnjem.

18. februarja

se vršita shoda v Soštanju in v St. Andražu.

12. marca

se vršita shoda pri Sv. Križu pri Belih vodah in v Topolšici, nadalje še shodi v Skalajah, vaseh v občini Velenje itd.

Okraj Gornjihrad.

11. februarja

v Novi Štiti in in Bočni.

11. marca

v Rečici ob Savinji in pri Sv. Františku.

Okraj Slovenjgradec.

25. februarja

se vrše shodi v Slov. Gradcu in St. Ilju pod Turjakom, razun tega pa še shodi v vseh župnijah.

Okraj Marenberg.

15. februarja

pri Sv. Primožu nad Muto.

4. marea

v Ribnici in v Breznem.

5. marca

pri Sv. Primožu na Pohorju.

Razun tega se vrši shodi v vseh ostalih župnijah. Na vseh shodih govori narodni poslanec gospod Vladimir Pušenjak.

Volilni shodi v celjskem okrožju.

11. februarja

dopoldne: 1. Nova Štifta (Pušenjak). 2. Vransko (Krajnc, Kuder). 3. Galicija (Uranjek). 4. Sv. Jedert nad Laškem (Hrastnik). 5. Zusem (Vrečko, Počivalšek, tajnik Krajnc). 6. Rajhenburg (Skoberne, dr. Ogrizek). 7. Žiče (dr. Hohnjec, Golobranc). — Popoldne: 8. Bočna (Pušenjak). 9. Gomilsko (Krajnc, Kuder). 10. Gotovlje (Uranjek). 11. Špitalič (dr. Hohnjec, Golobranc).

«Če ne, pa pojdeto isto pot kakor vsi drugi vaši tovariši —!»

«Torej pa sporočite gospodu poveljniku moj poklon! Ni navada pri Francozih, mu povejte, da bi prisiljeni izpreminjali svojo vero!»

Poveljnik je še povedal par besed, nato pa se je obrnil k spremljevalcu na svoji desni in se zatopil z njim v resen pogovor.

«Pravi, gospod Fardet,» je prevajal dragoman, «da bo naredil iz vas korito, iz katerega bodo žrli psi, ako še enkrat rečete predrzno besedo. Ne dražite ga, gospod, kajti sedaj se posvetujeta s pobočnikom, kaj naj storita z nami.»

«Kdo je ta poveljnik?» je vprašal polkovnik.

«Imenuje se Ali Wad Ibrahim, — tisti, ki je pretečeno leto napadel mebijske vasi na meji in vse pobil, kar mu je prišlo živega pod roke.»

«Čul sem o njem», je dejal polkovnik. «Pravijo o njem, da je najdrznejši in najfanatičnejši izmed mahdijevih ljudi. — Hvala Bogu, da so ženske rešene njegovih krempljev!»

Arabca sta se pogovarjala v tistem strogem in resnobnem glasu, ki je tako značilen posebno pri sinovih puščave. Obrnila sta se k dragomanu, ki je še vedno klečal v pesku. Popraševala sta ga in kazala sedaj na tega sedaj na onega ujetnika. Zopet sta se posvetovala in končno je poveljnik nekaj rekel Mansurju in zaničljivo zamahnil z roko, češ, naj prevede ujetnikom.

«Zahvalite Boga, gospodje, mislim da je naše življenje za sedaj vsaj varno!» je pravil Mansur in si brisal pesek, ki se je držal njegovega znojnega čela. «Ali Wad Ibrahim pravi, da neverniki sicer ne zaslužijo druga ko mečevo konico od sinov prerokovih, toda utegnili bi biti koristno za mahdija in njegovo stvar, če bi dobil v roke zlato, ki bi ga vaši sorodniki plačali za vas. Dokler pa zlato ne pride, bodele delali in služili za sužnje v Kartumu, — če vas morebiti že prej ne da pobiti. Sedli bodele na prazne kamele in jezdili z njim.»

(Dalje prihodnjt.)